

ERIC GRAS
 egras@epmediterraneo.com
 CASTELLÓ

Francisco Toledo

«La literatura em permet potenciar la meua creativitat»

Matemàtic i informàtic, professor, rector de la Universitat Jaume I, president de l'Autoritat Portuària de Castelló i president també de Ports de l'Estat, és Francisco Toledo un personatge inquiet, àvid d'experiències, com la que ara afronta com a escriptor.

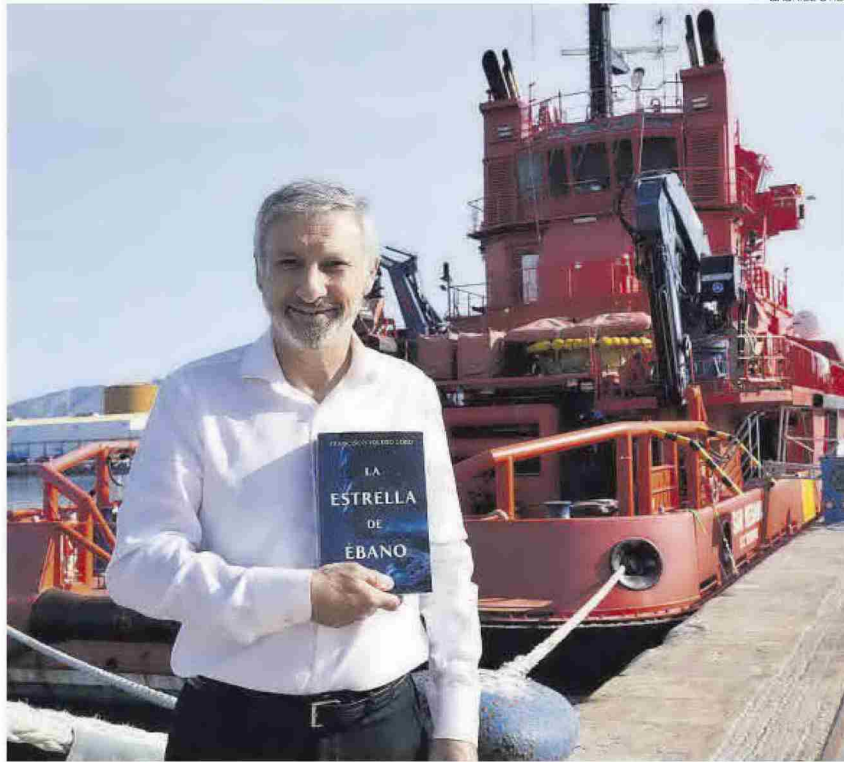
El pròxim 8 de juny apareixerà en llibreries de tota Espanya la seua òpera preval, *La estrella de ébano*, editada sota el paraigua del gran grup editorial Penguin Random House, concretament en el seu segell Grijalbo. Déu n'hi do. Aquest mateix dia, acompanyat per Pablo Sebastián i el que fos director de *Mediterráneo*, i ara director de Levante-EMV, José Luis Valencia, presentarà aquesta obra en el centre cultural La Bohemia.

- No és fàcil posar-se a escriure, estar enfront de la pàgina en blanc. Molt menys fàcil és escriure una història ben armada, que deixi pòsit. Com ha estat enfrontar-se a aquest repte?

- En la meua vida he escrit llibres i articles científics com a catedràtic de ciències de la computació i intel·ligència artificial de l'UJI, articles d'opinió en diaris i textos administratius com a rector, president de PortCastelló o de Ports de l'Estat, però escriure una novel·la m'havia semblat molt difícil i potser per això no ho havia intentat; però ara sé que la dificultat venia de no intentar-lo. Gràcies a que Pablo Sebastián em va demanar que li aconsellés sobre un esborrany de *La tetera de Russell*, atès que la seua protagonista és, com jo, una matemàtica i informàtica, vaig llegir per primera vegada un llibre amb la mentalitat d'escriptor en comptes de lector. Això em va agradar. Mesos després vaig començar a escriure *La estrella de ébano* i no he parat d'escriure des de llavors. Parts d'una idea inicial de la trama, de documentar-te sobre el que succeeix en els llocs on es desenvolupa, d'enllaçar idees de la teua experiència... Després la novel·la cobra vida pròpia. La ment m'anava suggerint idees en els moments i llocs més insospitats, idees que anava gravant amb el mòbil allà on sorgien. Com deia Picasso, la inspiració existeix, però ha d'enxampar-te treballant.

- En 'La estrella de ébano' tractes un tema que, per desgràcia, continua sent rellevant malgrat que no ens fem eco o vulguem mirar cap a un altre costat, com és el drama de la migració, els naufragis i rescats de pasteres... No ha de ser fàcil escriure sobre això, no? Què et va impulsar a aprofundir en aquests episodis tràgics?

- L'arribada d'uns polissos nigerians a PortCastelló. Vaig conèixer

GABRIEL UTIEL

la complexitat de la seua repatriació i sensibilitzat per les tragèdies que veiem sovint al Mediterrani em vaig començar a fer preguntes i a imaginar respostes. Això és el que fa la protagonista, una dona valerosa i lluitadora, capitana d'un vaixell de salvament marítim, quan es troba a cinc joves africanes ofegades en estranyes circumstàncies. Enfront dels qui les veuen com altres víctimes més en les tragèdies amb migrants al Mediterrani, ella s'obsessiona per descobrir què les va empenyer a la mar i què els va ocórrer a aquestes dones, encara que per a això hagi de viatjar fins al cor de Nigèria.

La història de 'La estrella de ébano' enalteix el paper de la sororitat entre dones»

Allí viurà aventures apassionants darrere de la veritat que tindran conseqüències sorprenents en la seua vida i en la de milions de persones. La novel·la té fets reals que semblen inversemblants, però ja se sap que a vegades la realitat és el més inversemblant.

- Realitzeu un viatge emocional però també geogràfic a través d'aquesta història. Cap a on viatja el lector en aquestes pàgines, quins són aquests espais i per què vas decidir ambientar la teua obra en aquests racons?

- *La estrella de ébano* comença en PortCastelló, seu del vaixell de la

protagonista. Una part es desenvolupa en el Grau i a Benicàssim, però el nus de la novel·la passa per Rotterdam i té lloc en la mar i a Nigèria, un país fascinant pel seu potencial, les seues particularitats i els seus contrastos i del qual es descobriran moltes coses sorprenents en la novel·la.

- La dona és fonamental en aquest relat. Podríem afirmar que és una espècie d'homenatge a totes aquelles dones que lluiten cada dia per tirar endavant amb les seues famílies?

- La novel·la és la commovedora història d'unes dones que van somiar amb la llibertat, però als qui van arrabassar el futur. Enalteix el paper de la sororitat entre dones, però també de valors d'homes i dones. És una novel·la intensa i emotiva sobre la dignitat, la valentia, la tenacitat i el poder de l'amistat. També és una reflexió sobre com coses que semblen intrascendents, com indagar sobre l'ofegament d'unes immigrants, poden ser transcendents.

- Soc de la fèrria opinió que per a escriure una sola frase abans un ha d'haver llegit milers d'elles. És Francisco Toledo un gran lector? Quins han estat les teues majors influències?

- En poesia Benedetti. En novel·les Isabel Allende, Galdeano, Ruiz Zafón, Noah Gordon i també escriptors de l'entorn: Eloy Moreno, Rosario Raro, Santiago Posteguillo, Julio César Cano, Antonio Arbeloa, Maribel Escrig, Pere Cervantes, Luis Rodríguez, Pablo Sebastián... Castelló és bressol de bons escriptors i escriptores.

- I com ha estat la teua relació amb els personatges? Has sabut desbarassar-te d'ells o segueixen presents en el teu dia a dia?

- Cada personatge principal acaba sent com un amic o enemic del qual et recordes sempre. La meua parella, Elena, i jo, a vegades fem comentaris sobre el que diria aquest o aquesta...

- Assegures que ara ja no pots parar d'escriure, que la literatura t'ha enganxat. Què significa per a tu la literatura i què significa el llibre?

- La literatura em permet donar curs a la meua creativitat i em dona motius per a indagar sobre el llenguatge, les persones, els llocs, les cultures, reflexionar sobre els problemes... *La estrella de ébano* és la meua òpera preval i desitjo que ho gaudeixin els lectors, que es vegin atrapat per la seua lectura, que a estones s'emocionin, que a estones els faci reflexionar i que descobreixin coses de la vida i del món. I si és així, que ho comparteixin per xarxes socials i em facin arribar les seues opinions a través del lloc web que he obert: www.franciscotoleadolobo.com ==